

Vernisáž výstavy Mária Herodeková Žilíková / Pečená grafika

2.10.2026 - | Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre

Pozývame vás na vernisáž výstavy Mária Herodeková Žilíková / Pečená grafika 8.10.2026 o 17.00 v Galérii Foyer

Jubilujúca autorka – animátorka, scénická výtvarníčka, sochárka, bábkarka, maliarka a scénografka na výtvarnú scénu vstúpila začiatkom osemdesiatych rokov 20. storočia.. Manuálna zručnosť a kreatívna tvorivosť Máriu priviedla až na umelecko-priemyslovú školu v Uherskom Hradišti na Morave, po nej pokračovala na Divadelnej akadémii múzických umení v Prahe, kde vyštudovala smer výtvarníctvo a technológiu bábok. Autorka na súčasnú výstavu pripravila kolekciu artefaktov - obrázkov, ktoré reflektujú spôsob jej života za posledných desať rokov. Vytvorila ich z nevšedného materiálu, použitých papierov na pečenie, keď vnúčencom vypekala koláče. Odtlačky cesta pôsobením horúčavy v rúre tvoria vzory, bizarné obrazce, rastre a tvary, ktoré ju inšpirovali k tvorbe osobitých a osobných výpovedí. Sú krehké ako medziludské vzťahy, treba s nimi narábať citlivo. Sem - tam ich doplnila útržkami detských kresieb a vlastnými textami, presvitajúcimi ako spomienky, ktoré sa rozhodla zapísať, aby sa na ne nezabudlo. Citujem autorku: „Lebo čo nie je napísané, akoby neexistovalo.. Stratí sa ako miznúce správy sms-ky.“ Mária neskromne dúfa, že zanecháva "správu vo fľaši," svedectvo o jej existencii, živote a rodine, hlavne svojim šiestim vnúčatám. Ako vraví: „Keď budú veľké a vylovia ju z mora udalostí, dozvedia sa niečo o svojich koreňoch, pamäti rodiny, aj svojej babke- teda o mne.“ Ona tu už nebude, ale zaznamenané príbehy ostanú a budú žiť ďalej. Scénická výtvarníčka Mária Žilíková-Herodeková vstúpila na výtvarnú scénu začiatkom osemdesiatych rokov 20. storočia. Jej umeleckému vstupu predchádzalo štúdium na Strednej umelecko-priemyslovej škole v Uherskom Hradišti, kde študovala dizajn a tvorbu hračiek. Svoje nadobudnuté stredoškolské vedomosti si overovala praxou v Gumotexe v Břeclavi. Tento výtvarný žáner ju oslovil natolko, že sa rozhodla pre štúdium na Divadelnej akadémii múzických umení v Prahe, ktoré ukončila v r. 1981. Jej prvým pôsobiskom sa stalo Bábkové divadlo v Nitre. Žilíkovú-Herodekovú charakterizuje individuálny výtvarný rukopis. V rannej tvorbe autorka inklinovala ku kultivovaným farebným kompozíciám malých formátov s pútavými reliéfnymi prvkami. V oblasti voľnej komornej plastiky je u autorky evidentný cit pre materiál a neopakovateľný poeticko-imaginatívny pohľad. V jej dielach sa prelína a prelína úprimná insitnosť pútových obrázkov či atrakcií s profesionálnou kultivovanosťou. V autorkiných dielach bola evidentná divadelná metafora, ktorej nechýbala odľahčenosť a poetická skratka. Myslím, že ju treba obdivovať v tom smere, že má tú emocionálnu, ale i profesnú schopnosť objaviť príbeh v rôznych podnetoch a skĺbiť intuitívnosť tvorivého nápadu s rôznorodým materiálom, napríklad i dnes prezentovanou pečenou grafikou. Nápad jednoduchý, ktorý dokáže dielu dať dušu a oživiť ho. Mária Žilíková-Herodeková je členkou združenia N 89, s ktorým absolvovala viacero kolektívnych výstavných projektov. Individuálne vystavovala v Nitrianskej galérii, v Art galérii v Nitre, v Galérii na námestí v Topolčanoch, v Galérii Akcent v Nitre. Po vysokej škole nastúpila do bábkového divadla v Nitre, ktoré vtedy sídlilo ešte v starej budove po saleziánoch na dnešnom Župnom námestí. Jej domovským a pracovným zázemím bolo až do jej dôchodku Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, kde pôsobila ako scénická výtvarníčka do roku 2019. Počas svojho tvorivého obdobia sa podieľala na takmer dvadsiatich scénických výpravách, z ktorých uvádzam tie najzaujímavejšie z posledných rokov: Belasý vták (2000), Snehová kráľovná (2003), Čin-čin (2004), Ponitrianske vyprávky (2005). A propos, je i zakladateľkou Galérie Foyer, ktorú založila v roku 2009, v marci v tom roku, sa v novozriadenej galérii prezentovala prvou autorskou výstavou pod názvom Pohľad do seba. Kurátorský ju zastrelila jej priateľka Milka Domanová. Na Máriinu kurátorskú prácu som naviazala realizáciou výstavných projektov v roku

2019. Výstavné aktivity sú nositeľmi estetických vizuálnych výtvarných hodnôt, popri divadelnej umeleckej produkcii divadla. Obe tieto umelecké zložky sa vzájomne prelínajú a obohacujú i kultúrny život Nitry.

Známa nitrianska umelkyňa Mária Herodeková Žilíková /*27.2.1956 Partizánske/, ktorej tvorba presahuje nitriansky región, žije a tvorí v Nitre.

V Nitre 1. október 2026

PhDr. Marta Hučková Kocianová

<https://sdn.sk/novinky/vernissaz-vystavy-maria-herodekova-zilikova-pecena-grafika>